

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

" 22 " 07 2008р.

№ 676

Про затвердження Типових навчальних планів для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України

Відповідно до частини другої статті 16 Закону України «Про позашкільну освіту» та з метою створення умов для оновлення змісту позашкільної освіти, здійснення якісного навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України

наказую:

1. Затвердити Типові навчальні плани для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України, що додаються.

2. Міністру освіти і науки Автономної Республіки Крим, начальникам управлінь освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій здійснити організаційні заходи щодо впровадження Типових навчальних планів у позашкільних навчальних закладах, які перебувають у сфері управління.

3. Національному еколого-натуралістичному центру учнівської молоді (Вербицький В.В.), Українському державному центру позашкільної освіти (Ткачук В.В.), Українському державному центру туризму і краєзнавства учнівської молоді (Матющенко О.К.), Малій академії наук учнівської молоді (Лісовий О.В.) постійно надавати методичну допомогу органам управління освітою місцевих держадміністрацій, позашкільним навчальним закладам щодо впровадження Типових навчальних планів у навчально-виховний процес позашкільних навчальних закладів.

4. Опублікувати Типові навчальні плани для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України, в Інформаційному збірнику Міністерства освіти і науки України.

5. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника Міністра Полянського П.Б..

Міністр

І.О.Вакарчук

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і
науки України
22.07. 2008 № 676

Типові навчальні плани
для організації навчально-виховного процесу
в позашкільних навчальних закладах системи
Міністерства освіти і науки України

Типові навчальні плани для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України (далі – типові навчальні плани) розроблені на виконання частини 2 статті 16 Закону України "Про позашкільну освіту" з урахуванням результатів апробації Примірних навчальних планів для гуртків, секції, студії та інших творчих об'єднань за напрямками позашкільної освіти, яка проводилась у 2002-2007 роках (накази МОН від 09.09.2002 № 505, від 24.09.2003 № 645 і від 27.10.2006 №731).

Типові навчальні плани враховують рівні класифікації гуртків, секцій, студій та інших творчих об'єднань (початковий, основний, вищий), визначених Положенням про позашкільний навчальний заклад, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 06.05.2001 №433, та основних напрямів позашкільної освіти.

Організація діяльності груп гуртків, секцій, студій та інших творчих об'єднань, початкового, основного або вищого рівнів навчання здійснюється відповідно до цих типових навчальних планів і навчальних програм, затверджених Міністерством освіти і науки.

Відповідно до Положення про позашкільний навчальний заклад навчально-виховний процес у позашкільному навчальному закладі може здійснюватися також за навчальними планами і програмами, що затверджуються відповідним місцевим органом виконавчої влади.

На основі типових навчальних планів або навчальних програм, що затверджуються відповідним місцевим органом виконавчої влади, розробляється навчальний план закладу на навчальний рік з урахуванням мережі гуртків, секцій, студій, інших творчих об'єднань, що діють у позашкільному навчальному закладі, та кількості груп у них, років навчання, тижневого навантаження педагогічних працівників, структури навчального року.

Термін навчання у гуртках, секціях, студіях та інших творчих об'єднаннях обумовлюється специфікою їх діяльності та навчальними програмами.

У разі організації профільного навчання на базі позашкільного навчального закладу доцільно укладати угоди із загальноосвітніми навчальними закладами та керуватись наказом Міністерства освіти і науки України від 20.05.2003 №306 "Про затвердження Типових навчальних планів

для організації профільного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах”.

Дитячо-юнацькі спортивні школи, які перебувають у сфері управління Міністерства освіти і науки України, при організації навчально-виховного процесу користуються навчальними планами, затвердженими Міністерством України у справах сім'ї, молоді та спорту.

Експериментальні навчальні плани складаються позашкільним навчальним закладом з урахуванням типових навчальних планів.

Типові навчальні плани

1. Для гуртків, секцій, студій та інших творчих об'єднань початкового рівня за напрямками позашкільної освіти:

	Напрямок діяльності	Кількість годин			
		на тиждень до 1-го року навчання	всього за рік	на тиждень 2-й рік навчання	всього за рік
1.	художньо-естетичний:				
	для однопрофільних	4 - 6	144 - 216	4 - 6	144 - 216
	для багатoproфільних	4 - 10	144 - 360	4 - 10	144 - 360
2.	туристсько-краєзнавчий	4 - 6	144 - 216	6	216
3.	еколого-натуралістичний	4 - 6	144 - 216	6	216
4.	науково-технічний	4 - 6	144 - 216	4 - 6	144 - 216
5.	дослідно-експериментальний	4 - 6	144 - 216	6-8	216 - 288
6.	фізкультурно-спортивний	6	216	6	216
7.	військово-патріотичний	4 - 6	144 - 216	6	216
8.	соціально-реабілітаційний	4	144	4 - 6	144 - 216
9.	оздоровчий	4	144	4	144
10.	гуманітарний	4	144	4 - 6	144 - 216

2. Для гуртків, секцій, студій та інших творчих об'єднань основного рівня за напрямками позашкільної освіти:

	Напрямок діяльності	Кількість годин							
		на тиждень 1-й рік навчання	всього за рік	на тиждень 2-й рік навчання	всього за рік	на тиждень 3-й рік навчання	всього за рік	на тиждень 4-й рік навчання	всього за рік
1.	художньо-естетичний:								
	для однопрофільних	4-9	144-324	6-10	216-360	6-10	216-360	6-12	216-432
	для багато-профільних	4-12 (13)	144-432 (468)	4-12 (13)	144-432 (468)	4-12 (13)	144-432 (468)	4-12 (13)	144-432 (468)
2.	туристсько-краєзнавчий	6-9	216-324	6-9	216-324	6-9	216-324	6-9	216-324
3.	еколого-натуралістичний	4-6	144-216	6	216	6-9	216-324	6-9	216-324
4.	науково-технічний	4-6	144-216	6-9	216-324	6-10	216-360	6-12	216-432
5.	дослідно-експериментальний	6-8	216-288	6-8	216-288	6-10	216-360	6-12	216-432
6.	фізкультурно-спортивний	6	216	6	216	6-9	216-324	6-9	216-324
7.	військово-патріотичний	4-6	144-216	6	216	6-9	216-324	6-9	216-324
8.	соціально-реабілітаційний	4-6	144-216	4-6	144-216	6-9	216-324	6-9	216-324
9.	оздоровчий	4-6	144-216	4-6	144-216	6	216	6	216
10.	гуманітарний	4-6	144-216	4-9	144-324	6-9	216-324	6-9	216-324

3. Для гуртків, секцій, студій та інших творчих об'єднань вищого рівня за напрямками позашкільної освіти:

	Напрямок діяльності	Кількість годин							
		на п'якдень 1-й рік навчання	всього за рік	на п'якдень 2-й рік навчання	всього за рік	на п'якдень 3-й рік навчання	всього за рік	на п'якдень 4-й рік навчання	всього за рік
1.	художньо-естетичний:								
	для однопрофільних	6 - 12	216 - 432	6 - 12	216 - 432	6 - 12	216 - 432	6 - 12	216 - 432
	для багато-профільних	4 - 12 (13)	144 - 432 (468)	4 - 12 (13)	144 - 432 (468)	4 - 12 (13)	144 - 432 (468)	4 - 12 (13)	144 - 432 (468)
2.	туристсько-краєзнавчий	6-9	216-324	6-12	216-432	6-12	216-432	6-12	216-432
3.	еколого-натуралістичний	6	216	6-9	216-324	6-9	216-324	6-9	216-324
4.	науково-технічний	6-12	216-432	6-12	216-432	6-12	216-432	6-12	324-432
5.	дослідно-експериментальний	6-12	216-432	6-12	216-432	6-12	216-432	6-12	216-432
6.	фізкультурно-спортивний	6-9	216-324	6-9	216-324	9-12	324-432	9-12	324-432
7.	військово-патріотичний	6	216	6-9	216-324	6-9	216-324	6-9	216-324
8.	соціально-реабілітаційний	6	216	6-9	216-324	6-9	216-324	6-9	216-324
9.	оздоровчий	6	216	6	216	6-9	216-324	6-9	216-324
10.	гуманітарний	6	216	6	216	6-9	216-324	6-9	216-324

Групові заняття: репетиції (в тому числі, зведені) для оркестрових, вокальних, хореографічних, хорових, театральних, циркових, інших колективів, постановка спектаклів, шоу-програм, концерти, екскурсії, експедиції, туристські, спортивні, спортивно-технічні змагання, походи, конкурси, конференції, освітні та наукові програми, проекти, акції, зльоти, виставки.

Індивідуальні заняття: гра на музичних інструментах, постановка голосу (або вокал), читання нот з листа, індивідуальна трюкова, хореографічна; конкурсна підготовка; консультації для слухачів, кандидатів у члени та дійсних членів Малої академії наук України з науково-дослідницької, експериментальної, пошукової, конструкторської та винахідницької роботи, краєзнавців-дослідників; робота в архівах, бібліотеках, музейних сховищах; проведення патентного пошуку, робота з каталогами; постановка експерименту, проведення дослідів, лабораторних досліджень, спостережень; обробка та узагальнення результатів пошуково-дослідницької роботи, комп'ютерна обробка спостережень; поглиблене вивчення окремих розділів наук; підготовка наукових статей; очно-заочне та дистанційне навчання; підготовка до участі в конкурсах, проектах, програмах дослідницького спрямування, в змаганнях, чемпіонатах із спортивного туризму, видів спорту, спортивно-технічного спрямування; відпрацювання технологій виготовлення моделей (пристроїв), проведення ходових та польотних випробувань моделей для гуртків, секцій, студій та інших творчих об'єднань

початкового рівня - з розрахунку 1 година на тиждень. З дослідницько-експериментального напрямку при кількості годин на тиждень до 2-х років навчання - 1-2 години на тиждень;

основного рівня - з розрахунку 1 година на тиждень. З дослідницько-експериментального напрямку при кількості годин на тиждень 1-го і 2-го років навчання - 2 години на тиждень, 3-го року навчання – 2-3 години на тиждень, 4-го року навчання – 2- 4 години на тиждень;

вищого рівня - з розрахунку 2 година на тиждень. З дослідницько-експериментального напрямку – з розрахунку 2-4 години на тиждень.

Відповідно до Положення про позашкільний навчальний заклад статутом закладу можуть передбачатися й інші організаційні форми роботи з вихованцями, учнями і слухачами, а також їх вік.

**Роз'яснення
до типових навчальних планів
для гуртків, секцій, студій та інших творчих об'єднань
початкового, основного та вищого рівнів**

До **початкового рівня** відносяться гуртки, секції, студії та інші творчі об'єднання (в тому числі, в них групи), діяльність яких спрямована на загальний розвиток вихованців, учнів і слухачів, виявлення здібностей та обдарувань, прищеплення інтересу до творчої діяльності.

Для творчих об'єднань раннього розвитку дитини кількість годин на тиждень може становити 8 – 12.

До **основного рівня** відносяться гуртки, секції, студії, інші творчі об'єднання (в тому числі, в них групи), які розвивають інтереси вихованців, учнів і слухачів, дають їм знання, практичні уміння та навички, задовольняють потреби в професійній орієнтації.

Вихованці, учні і слухачі, які виявляють стійкі інтереси та здібності до конкретної творчої діяльності, відразу ж можуть бути зараховані до гуртка, секції, студії або іншого творчого об'єднання основного рівня навчання.

До **вищого рівня** відносяться гуртки, секції, студії, інші творчі об'єднання (в тому числі, в них групи), які задовольняють інтереси і потреби здібних, обдарованих і талановитих вихованців, учнів, слухачів у творчій, науково-дослідницькій роботі, профільній і професійній підготовці.

Навчально-виховний процес у позашкільному навчальному закладі здійснюється відповідно до індивідуальних можливостей, інтересів, нахилів, здібностей вихованців, учнів, слухачів з використанням різних організаційних форм роботи, визначених Положенням про позашкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.05.2001 №433: заняття, гурткова робота, клубна робота, урок, лекція, індивідуальне заняття, конференція, семінар, курси, читання, вікторина, концерт, змагання, навчально-тренувальні заняття, репетиція, похід, екскурсія, експедиція, практична робота в лабораторіях, майстернях, теплицях, на науково-дослідних земельних ділянках, сільськогосподарських та промислових підприємствах, на природі, а також з використанням інших форм, передбачених статутом позашкільного навчального закладу (тренінги, заочні та дистанційні форми навчання тощо).

Роз'яснення

до наповнюваності гуртків, груп, секцій, студій та інших творчих об'єднань в позашкільних навчальних закладах

Відповідно до Положення про позашкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.05.2001 №433, середня наповнюваність гуртків, груп, секцій, студій та інших творчих об'єднань становить, як правило, 10-15 вихованців, учнів і слухачів.

Наповнюваність окремих груп гуртків, секцій, студій та інших творчих об'єднань установлюється директором позашкільного навчального закладу залежно від профілю, навчальних планів, програм та можливостей навчально-виховного, тренувального процесу, рівня майстерності вихованців, учнів і слухачів і становить не більше 25 осіб.

Відповідно до Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти України від 15.04.93 №102, кількість учнів, які брали участь у масових заходах, що проводились позашкільними закладами, а також в екскурсійно-туристичних заходах на екскурсійно-туристичних базах, в профільних таборах, на базах відпочинку, оздоровлення, враховується за середньорічною кількістю учнів, які брали участь в заходах протягом попереднього календарного року.

Роз'яснення до організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах

Організація індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах проводиться відповідно до Положення про порядок її організації, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11.08.2004 №651.

Індивідуальна робота організовується з вихованцем (учнем і слухачем) відповідно до можливостей, інтересів, нахилів, здібностей з урахуванням його бажань, віку, психофізичних особливостей, стану здоров'я.

Групова робота організовується у разі здійснення навчання з вихованцями (учнями і слухачами) за однопрофільними або комплексними програмами.

Організація індивідуальної та групової роботи здійснюється у відповідності до годин у типових навчальних планах і типових навчальних програмах для гуртків, клубів, секцій, відділень, відділів, студій та інших творчих об'єднань, що затверджені центральними органами виконавчої влади, у сфері управління яких перебувають позашкільні навчальні заклади, а також у навчальних планах і навчальних програмах, що затверджені відповідними місцевими органами виконавчої влади; розкладу занять (уроків).

У закладах фізичної культури і спорту організація індивідуальної та групової роботи здійснюється за навчальними програмами з видів спорту, затвердженими центральним органом виконавчої влади у сфері фізичної культури і спорту, річними планами навчально-тренувальних занять навчальних груп, планами навчально-тренувальних занять, індивідуальними планами підготовки спортсменів груп спортивного вдосконалення і вищої спортивної майстерності, затвердженими керівником закладу.

Чисельний склад груп, у яких передбачається індивідуальне навчання, становить від 1 до 5 вихованців (учнів і слухачів).

Чисельний склад груп у закладах фізичної культури і спорту незалежно від підпорядкування, типів і форм власності визначається типовими положеннями або навчальними програмами з видів спорту, затвердженими центральним органом виконавчої влади у сфері фізичної культури і спорту.

Для організації навчально-виховного процесу з вихованцями, учнями і слухачами, які займаються дослідно-експериментальною роботою або є переможцями, призерами міських, районних, обласних, всеукраїнських, міжнародних конкурсів, фестивалів, виставок, олімпіад, змагань, турнірів тощо створюються необхідні умови: збільшується кількість годин для занять, впроваджується індивідуальна та групова робота.

Роз'яснення
до структури навчального року
в позашкільних навчальних закладах

Навчальний рік у позашкільних навчальних закладах починається 1 вересня і закінчується, як правило, 31 травня. Тривалість навчального року встановлюється Міністерством освіти і науки України.

З 1 до 15 вересня здійснюється комплектування груп гуртків, секцій, студій та інших творчих об'єднань для першого року навчання та доукомплектування груп другого та наступних років навчання. Цей період вважається робочим часом керівника гуртка, секції, студії або іншого творчого об'єднання.

Навчальні заняття можуть організовуватися за семестровою системою:

I семестр - з 1 вересня до 31 грудня.

II семестр - з 1 січня до 31 травня.

У канікулярні, вихідні та святкові дні позашкільний навчальний заклад може працювати за окремим планом, затвердженим керівником цього закладу.

У літній канікулярний час позашкільний навчальний заклад проводить роботу з вихованцями, учнями і слухачами в різних організаційних формах: змагання, зльоти, походи, екскурсії, збори, фестивалі, конкурси, концерти, заняття тощо, як підсумок навчально-виховного процесу за навчальний рік, а також може проводити змістовний відпочинок та оздоровлення, організувати профільні табори, зміни, наукові школи, роботу на навчально-дослідних земельних ділянках, в лісництвах, етюдну практику, навчально-тренувальні збори, а також з використанням інших форм, передбачених статутом позашкільного навчального закладу.

Структура навчального року може змінюватись згідно з рішенням педагогічної ради та за погодженням з місцевими органами управління освітою з урахуванням регіональних особливостей, кліматичних умов і профілю позашкільного навчального закладу.